

«اولویت‌های تحولی وزارت آموزش و پرورش»

در راستای اجرای فرامین رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) مبنی بر «عمل بر مبنای برنامه‌ی از پیش تعیین‌شده و اتخاذ راه‌حل‌های اساسی و پرهیز جدی از راه‌حل‌های موقت و گذرا و گرفتارنشدن در کارهای روزمره و اقدامات پیش‌بینی‌نشده» و «لزوم افزایش اعتماد خانواده و دانش‌آموز به مدارس دولتی با ارتقای این مدارس هم به لحاظ آموزش و هم به لحاظ پرورش»؛ به‌منظور تحقق تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند تحول دولت مردمی، پیرو مباحثی که در نظارت ستادی آموزش و پرورش انجام گرفت اولویت‌های تحولی وزارت آموزش و پرورش با اهداف «تربیت چندساحتی کودکان و نوجوانان برای حیات طیبه فردی، خانوادگی و اجتماعی» و «تحقق عدالت تربیتی و افزایش دسترسی دانش‌آموزان به خدمات آموزشی باکیفیت» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

برای این منظور باید شش راهبرد اساسی دنبال شود: الف- «تنوع و نوآوری در الگوهای مدیریتی و برنامه‌های آموزشی و پرورشی متناسب با فرهنگ، اقلیم و بوم کشور»، ب- «خلق موقعیت‌های نقش‌آفرینی دانش‌آموزان، خانواده‌ها و معلمان برای تحقق اهداف تعلیم و تربیت»، پ- «مردمی‌سازی تعلیم و تربیت»، ت- «ارتقای سطح همکاری نهاد خانواده با نهاد آموزش و پرورش و توسعه اختیارات خانواده در تعلیم و تربیت»، ث- «متنوع‌سازی و رقابتی‌نمودن روش‌های جذب معلمان با تأکید بر انتخاب شایسته‌ترین افراد» و ج- «استانداردسازی و ارزشیابی همه‌جانبه خدمات تعلیم و تربیت».

اقدامات اولویت‌دار:

۱. جذب معلمان باکیفیت صرفاً از مسیر دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی (ره) از طریق نیازسنجی تعداد معلمان موردنیاز مبتنی بر برنامه‌های درسی جدید و گزارش‌های تحلیلی سامانه هوشمند کلاس‌بندی و توزیع معلم، و همچنین تنوع‌بخشی به شیوه‌های جذب با «پذیرش دانشجویان در مقطع کارشناسی با نمره کل بالاتر از ۷۰۰۰

کنکور سراسری»، «پذیرش دانشجویان بورسیه از میان دانشجویان سال سوم مقطع کارشناسی سایر دانشگاه‌ها با نمره کل بالاتر از ۷۵۰۰ کنکور سراسری و معدل کل بالاتر از ۱۷ در رشته‌های علوم انسانی و بالاتر از ۱۶ در رشته‌های علوم پایه و فنی با احتساب ضریب دانشگاه‌ها» و «طراحی دوره کارشناسی‌ارشد حرفه‌ای تربیت‌معلم برای پذیرش دانشجویان در این مقطع از میان ۵۰ درصد بالای رتبه‌های داوطلبان آزمون کارشناسی‌ارشد و یا نخبگان تأییدشده توسط بنیاد ملی نخبگان و افزایش تدریجی پذیرش در این مقطع به ۳۰ درصد ظرفیت دانشگاه تا سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ با تأکید بر ایجاد دوره‌های مشترک با سایر دانشگاه‌ها، به‌منظور بهره‌مندی از ظرفیت‌های آموزشی، پژوهشی، انسانی، کالبدی و تجهیزاتی آن‌ها با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری»، با اولویت‌بخشی مؤثر به پذیرش افراد با سابقه نقش‌آفرینی دینی، انقلابی و اجتماعی و انتقال تعهد استخدامی به بعد از سپری‌شدن دوره دانشجویی و کسب گواهینامه صلاحیت معلمی تحت‌نظر مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی وزارت آموزش و پرورش از سال ۱۴۰۱ با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور.

۲. بازطراحی برنامه‌های درسی با رویکرد شایستگی‌محور و سنجش‌پذیر به‌منظور تحقق تربیت چندساحتی و تأکید بر «محوریت محتوای آموزشی نافع و هویت‌ساز»، «متناسب‌سازی حجم و محتوای کتب درسی و ساعات آموزشی با توانمندی‌ها و ویژگی‌های دانش‌آموزان»، «خلق موقعیت‌های متنوع یادگیری و نقش‌آفرینی برای دانش‌آموز، خانواده و معلم»، «ایجاد تنوع در محتوا با رویکرد حل مسائل ملی» و «بهره‌گیری از روش‌های روزآمد، خلاق و فناوری‌های نوین آموزشی و تربیتی»، به تفکیک تمامی پایه‌های تحصیلی و تصویب آن در شورای عالی آموزش و پرورش برای دوره‌های تحصیلی ابتدایی و متوسطه اول تا شهریور سال ۱۴۰۲ و برای دوره متوسطه دوم تا شهریور سال ۱۴۰۳ و آغاز اجرای آزمایشی آن از دوره ابتدایی برای سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴.

۳. توسعه مدارس هیأت‌امنایی به میزان حداقل ۲۵ درصد مدارس شهری، روستایی و عشایری تا ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴، به‌منظور افزایش نقش‌آفرینی خانواده‌ها، معلمان، نمایندگان مدیریت محلی، نمایندگان نهادهای فعال

- انقلابی و گروه‌های مردمی واجد صلاحیت در اداره مدرسه با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیریت حوزه‌های علمیه، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان بسیج مستضعفین و شهرداری‌ها.
۴. نظارت، سنجش و ارزشیابی ارکان و فرایندهای نظام آموزش و پرورش توسط نهادهای معتبر سنجش با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور و دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی از طریق انجام تدابیری نظیر ارزیابی‌های ملی دانش‌آموزان در پایان هر دوره تحصیلی و اخذ نظر مستمر، الکترونیکی و برخط از اولیا و دانش‌آموزان در مورد میزان رضایت از خدمات تعلیم و تربیت در شبکه آموزشی دانش‌آموز (شاد) و تأثیر نتایج آن بر رتبه‌بندی مدارس و معلمان و همچنین انتشار دوره‌ای نتایج و اجرای اقدامات مداخله‌ای به منظور ارتقای شاخص‌های آموزشی و تربیتی به‌ویژه در مناطق کم‌برخوردار از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲.
۵. کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های پرورشی در تحقق تربیت چندساحتی در حداقل ۳۰ درصد مدارس تا ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴، با ایجاد موقعیت‌های نقش‌آفرینی مؤثر اجتماعی برای دانش‌آموزان، خانواده‌ها و معلمان و با رویکرد حل مسائل ملی و بومی از طریق اجرای این فعالیت‌ها توسط نهادها، چهره‌ها و گروه‌های تربیتی واجد صلاحیت با در اختیار گذاشتن ظرفیت‌های تربیتی داخل و خارج آموزش و پرورش نظیر اردوگاه، فضای مدرسه، کانون‌های فرهنگی و هنری و اماکن و مجموعه‌های ورزشی به این گروه‌ها و با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت ورزش و جوانان، وزارت کشور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مدیریت حوزه‌های علمیه، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان بسیج مستضعفین و شهرداری‌ها.
۶. افزایش اختیار خانواده در مدیریت اعتبارات تعلیم و تربیت در راستای تحقق عدالت تربیتی و نصیب آموزشی برابر و ارتقای بهره‌وری منابع از طریق طراحی و اجرای تدریجی الگوی اعطای هدفمند اعتبارات تحصیل هر دانش‌آموز در حال تحصیل در مدارس دولتی به خانواده بر اساس شماره ملی دانش‌آموز و متناسب با بهای تمام‌شده تحصیل به تفکیک مقطع و رشته تحصیلی و با لحاظ شاخص‌هایی نظیر رتبه مدرسه، بُعد خانوار، میزان برخورداری منطقه محل زندگی و استعداد و نیاز دانش‌آموز، و امکان پرداخت نهایی دولت به مدرسه موردانتخاب خانواده در قالب احراز هویت

الکترونیکی دانش آموز با تأکید بر حفظ انسجام برنامه درسی و رعایت استانداردهای وزارت آموزش و پرورش با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و اجرای آزمایشی آن از ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳.

سایر اقدامات:

۱. ارائه خدمات آموزشی-تربیتی مبتنی بر استعداد دانش آموزان از طریق ایجاد پرونده الکترونیک رشدی-تربیتی با تجمیع تمامی داده‌های درون دستگاهی و برون دستگاهی با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به کارگیری شیوه‌های فناورانه و روزآمد با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری با اولویت هدایت تحصیلی دانش آموزان پایه نهم از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲، تکمیل تدریجی داده‌ها برای تمامی دانش آموزان تا پایان سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و همچنین تشکیل این پرونده برای تمامی متولدین از سال ۱۴۰۲ با همکاری سازمان ثبت احوال کشور.

۲. ایجاد مسیرهای رشد و ارتقای غیردانشگاهی با تقویت آموزش‌های مهارتی برای تمامی دانش آموزان مبتنی بر آمایش سرزمین، نیازهای آتی علم و فناوری و بازار اشتغال کشور از طریق بازطراحی شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی تا شهریور سال ۱۴۰۳ و فراهم آوردن انگیزه و امکان لازم برای صنایع و صاحبان مشاغل در تأسیس هنرستان و ایجاد رشته‌های مهارتی، با اولویت بخش‌های دانش بنیان، معدن، صنعت و کشاورزی با قابلیت تضمین شغل دانش آموزان بعد از اخذ مدرک دیپلم از سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور.

۳. ارتقای هویت اسلامی-ایرانی و روحیه آرمان خواهی دانش آموزان با برگزاری اردوهای متنوع دانش آموزی از جمله اردوهای راهیان پیشرفت برای بازدید از دستاوردهای فناورانه، پارک‌های علم و فناوری و دانشگاه‌های برتر، اردوهای راهیان نور و اردوهای خلاقانه، به منظور حضور سالیانه هر دانش آموز حداقل در چهار روز اردوی درون شهری و دو روز اردوی برون شهری، از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست

جمهوری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت صنعت، معدن و تجارت، ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۴. تنوع بخشی به موقعیت ها، منابع و روش های آموزش و تربیت با تهیه مواد و منابع آموزشی و تربیتی با کیفیت، متنوع و متناسب با مسائل ملی و بومی در تمامی ساحت های تربیتی به عنوان مکمل کتاب درسی با بهره مندی از ظرفیت معلمان، مدارس و بخش های غیردولتی و دولتی و ارائه از طریق آموزش های حضوری و مجازی با تأکید بر استفاده از شبکه آموزشی دانش آموز، مدرسه تلویزیونی ایران و سایر سکوها با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سنجش اثربخشی آن با رتبه بندی محتوا از دیدگاه ذینفعان و همچنین صدور کارنامه تربیتی برای حداقل ۸۰ درصد از دانش آموزان تا پایان سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴.

۵. راه اندازی مدارس مردمی با راهبری و نظارت دولت از طریق واگذاری مدیریت حداقل یک درصد از مدارس دولتی به چهره ها و گروه های تربیتی واجد صلاحیت تا ابتدای سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و تأمین پایدار منابع مالی این مدارس با ظرفیت های وقف، هبه، اختصاص سرانه دانش آموز و ممنوعیت اخذ هر گونه وجه از دانش آموزان تحت هر عنوان از قبیل شهریه، کمک های مالی و خدمات افزوده آموزشی و پرورشی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت کشور و سازمان اوقاف و امور خیریه.

۶. ارائه خدمات تعلیم و تربیت متقابل خانواده و مدرسه به یکدیگر و زمینه سازی نقش آفرینی اجتماعی خانواده در مدرسه با اخذ تدابیری نظیر دریافت خدمات از خانواده های توانمند، توانمندسازی اولیا و افزایش اختیار آنها در مدیریت تعلیم و تربیت از طریق امکان استفاده دانش آموزان از خدمات متنوع آموزشی و پرورشی خارج از مدرسه با ایجاد استانداردهای لازم و احراز شایستگی های دانش آموزان از سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳.

۷. زمینه سازی ایفای رسالت معلمی برای داوطلبان واجد صلاحیت از طریق اعلام نیاز و اعتبارسنجی افراد توسط مدیران مدارس و اعطای نشان خادم افتخاری تعلیم و تربیت در تعامل با آستان های مقدسه و بقاع متبرکه کشور با تأکید بر

عدم ایجاد تعهد استخدامی و با اولویت بازنشستگان، شاغلان، دانشجویان، طلاب و دانش‌آموزان نخبه و خانواده‌های دانش‌آموزان در حال تحصیل از سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ با همکاری آستان قدس رضوی، آستان مقدس حضرت معصومه (س)، آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)، آستان مقدس حضرت احمد بن موسی الکاظم شاهچراغ (ع)، سازمان اوقاف و امور خیریه، مدیریت حوزه‌های علمیه، بنیاد ملی نخبگان، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

باتوجه به رصد، پایش و ارزیابی عملکرد وزارت آموزش و پرورش در چارچوب نظام راهبری و پایش سند تحول دولت مردمی و بر اساس میزان پیشرفت در پیاده‌سازی این اقدامات و سایر اقدامات سند تحول، لازم است برای اجرای مؤثر و کارآمد اقدامات، در اسرع وقت برنامه‌های عملیاتی با پیش‌شرط‌های زیر تدوین شود:

- الف- ایفای نقش وزارت آموزش و پرورش برای فعال‌سازی ظرفیت‌های مردمی با حفظ شئون حاکمیتی آموزش و پرورش.
- ب- پیش‌بینی سازوکارهای لازم به‌صورت شفاف و با لحاظ مدیریت تعارض منافع به‌منظور اعتبارسنجی نهادها و افراد مشارکت‌کننده در فرایند تعلیم و تربیت به‌ویژه در راهبردهای پ، ت و ج.
- پ- تأمین پایدار منابع مالی اجرای اقدامات با ارتقای بهره‌وری، احیای ظرفیت‌های وقف و هبه، به میدان‌آوردن سرمایه‌های مردمی و مولدسازی دارایی‌ها با کمترین میزان اتکا به بودجه عمومی دولت از طریق طراحی ابزارها و سازوکارهای انگیزشی مناسب.

دوام توفیقات عزیزان در آموزش و پرورش را از درگاه خداوند متعال آرزو دارم.

سید ابراهیم رئیسی